

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 449/2017-4

R E P U B L I K A H R V A T S K A
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Dražena Tripala kao predsjednika vijeća te Žarka Dundovića i doc. dr. sc. Marina Mrčele kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Marijane Kutnjak Čaleta kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv izručenika I. M., zbog kaznenog djela iz čl. 317. st. 3. u vezi sa st. 1. Krivičnog zakonika Republike Srbije, odlučujući o žalbi izručenika I. M. podnesenoj protiv rješenja Županijskog suda u Dubrovniku od 17. kolovoza 2017. broj Kv I-7/17 (Kir-263/17), u sjednici održanoj 30. kolovoza 2017.

r i j e š i o j e :

Odbija se žalba izručenika I. M. kao neosnovana.

Obrazloženje

Prvostupanjskim rješenjem Županijskog suda u Dubrovniku odlukom pod toč. I. izreke utvrđeno je da su ispunjene zakonske pretpostavke za izručenje Republici Srbiji izručenika I. M. radi vođenja kaznenog postupka zbog kaznenog djela iz čl. 317. st. 3. u vezi st. 1. Krivičnog zakonika Republike Srbije (dalje: KZRS) na temelju naloga o provođenju istrage Višeg javnog tužilaštva u Beogradu od 4. studenog 2014., broj KTI.br.452/14, dok je odlukom pod toč. II. izreke navedeno da se izručenik ne može progoniti, kazniti i biti izručen trećoj državi zbog kaznenog djela počinjenog prije izručenja, a za koje nije odobreno izručenje, te da izručenik ne može biti ograničen u njegovim osobnim pravima iz razloga koji je nastao u vezi s izručenjem, niti može biti izveden pred izvanredni sud.

Protiv tog je rješenja žalbu podnio izručenik putem branitelja D. B., odvjetnika iz D., zbog "pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, zbog povrede postupovnih odredbi, zbog pogrešne primjene materijalnog prava te zbog pogrešne primjene sankcije", s prijedlogom da se „ukine i preinači prvostupanjska odluka ili da istu ukine i vrati predmet na prvostupanjskom tijelu na ponovno odlučivanje“.

Spis predmeta je sukladno odredbi čl. 495. u vezi čl. 474. st. 1. Zakona o kaznenom postupku – ("Narodne novine" broj 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 – odluka Ustavnog suda,

143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17 - dalje u tekstu: ZKP/08) dostavljen Državnom odvjetniku Republike Hrvatske.

Žalba nije osnovana.

Suprotno tvrdnjama žalitelja, pobijano rješenje se može ispitati jer je izreka pobijanog rješenja razumljiva, a u obrazloženju pobijanog rješenja je sud prvog stupnja iznio razloge o svim odlučnim činjenicama.

Naime, nakon što je ovosudnim rješenjem od 10. kolovoza 2017., broj I Kž-424/17-4 po službenoj dužnosti bilo ukinuto prvotno rješenje o izručenju od 25. srpnja 2017., broj Kv-I-6/17 (Kir-263/17) zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka koje su se odnosile na nerazumljivost izreke i obrazloženja, u ponovljenom postupku je sud prvog stupnja navedene postupovne povrede otklonio. Dakle, izreka pobijanog rješenja je razumljiva s obzirom na to da sadrži sve bitne elemente jer je u njoj jasno navedeno da je udovoljeno zakonskim pretpostavkama za izručenje Republici Srbiji izručenika I. M. kojega zemlja moliteljica traži na temelju naloga o provođenju istrage, zbog kaznenog djela iz čl. 317. st. 3. u vezi st. 1. KZRS te su u izreku unijeta ograničenja u vezi s načelom specijaliteta iz čl. 37. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći ("Narodne novine" broj 178/04 - dalje u tekstu: ZOMP) i čl. 24. Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Srbije o izručenju od 29. lipnja 2010. - dalje: Ugovora).

U obrazloženju rješenja je sud prvog stupnja, imajući u vidu činjenični i pravni opis, iz naloga o provođenju istrage koji je cjelovito reproduciran, pravilno utvrdio da predmetno kazneno djelo odgovora u smislu obostrane kažnjivosti kaznenom djelu iz čl. 325. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11, 144/12, 56/15 i 61/15 – dalje u tekstu: KZ/11), da nije došlo do zastare kaznenog progona, da djelo nije počinjeno na teritoriju Republike Hrvatske niti protiv njenih državljana, da se protiv izručenika nije vodio kazneni postupak u Republici Hrvatskoj niti je za to djelo donesena bilo kakva odluka te da nije utvrđeno postojanje zapreka za izručenje iz čl. 12, čl. 13., čl. 34. i čl. 35. ZOMP-a. Ovakvo obrazloženje pobijanog rješenja u dovoljnoj mjeri sadrži argumentaciju o svim odlučnim činjenicama na temelju kojih je utvrđeno postojanje uvjeta za izručenje. Kraj takvog stanja stvari, kada su sve pretpostavke za izručenje na temelju kojih je izručenje odobreno utvrđene i obrazložene, nije potrebno, kako to pogrešno smatra izručenik, posebno obrazlagati i zbog čega sud nije utvrdio da bi postojale određene zakonske zapreke za izručenje.

Prema tome, nije osnovana žalba izručenika u pogledu postupovnih prigovora jer sud prvog stupnja nije počinio navedene bitne povrede odredaba kaznenog postupka na koje žalba ukazuje niti je počinio neku drugu bitnu povredu iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08 na koju drugostupanjski sud, na temelju čl. 494. st. 4. ZKP/08, pazi po službenoj dužnosti.

Najveći dio žalbe izručenika se u biti odnosi na osnovu pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja jer iz sadržaja žalbe slijedi da on smatra da je sud prvog stupnja pogrešno utvrdio da su ispunjeni zakonski uvjeti za izručenje i da nije utvrdio da postoje određene zapreke za izručenje.

Međutim, sud prvog stupnja je sve odlučne činjenice pravilno i potpuno utvrdio.

Prije svega, izručenik u žalbi, pozivajući se na odredbu čl. 35. st. toč. 7. ZOMP-a, iznosi pogrešnu tezu da u spisu nema konkretnih dokaza za postojanje osnovane sumnje da je on počinio predmetno kazneno djelo za koje se traži izručenje.

Naime, ova odredba se odnosi na tzv. izvanugovorno izručenje kad zamoljena zemlja provjerava dokaze koji su dostavljeni uz molbu kao, i uzima u obzir i navode obrane, a potom nakon ocjene svih tih dokaza, izvodi zaključak o dokazanosti osnovane sumnje i o svemu tome u obrazloženju rješenja iznosi razloge.

Međutim, u konkretnom se slučaju, s obzirom na postojanje naprijed citiranog bilateralnog Ugovora, radi o tzv. ugovornom izručenju te se takva provjera dokaza ne obavlja, već je u smislu odredbe čl. 12. st. 2. Europske konvencije o izručenju („Narodne novine“ Međunarodni ugovori 19/94) dovoljno u zahtjevu navesti dokumentaciju koja se odnosi na dokazivanje okolnosti opisanih u toč. a.-c. citiranog propisa konvencije.

U biti, pod prigovor da nema dokaza o počinjenju predmetnog kaznenog djela, izručenik zapravo podvodi prigovor da njegovo postupanje u inkriminiranom događaju nema obilježja kaznenog djela iz čl. 317. st. 1. i 3. KZRS niti kaznenog djela iz čl. 325. KZ/11. Naime, iako on u svojoj obrani (list 35) navodi da je kritične zgode na nogometnoj utakmici koja se odigravala u B. između reprezentacija Republike Srbije i Republike Albanije aktivirao bespilotnu letjelicu koja je vukla zastavu koja je simbol Albanije i fotografije aktivnih promotora projekta „Velike Albanije“, I. Q. i I. B., u žalbi na opširan način elaborira stav da on na taj način nije, u smislu odredbe čl. 317. st. 1. KZRS, izazvao niti raspirivao nacionalnu, rasnu ili vjersku netrpeljivost među narodima ili etičkim zajednicama koje žive u Srbiji niti da je, u kontekstu odredbe čl. 325. KZ/11, na opisan način javno poticao ili javnosti učinio dostupnim letke, slike ili druge materijale kojima se poziva na nasilje ili mržnju usmjerenu prema skupini ljudi ili pripadnika skupine zbog njihove rasne, vjerske, nacionalne ili etičke pripadnosti ili drugih okolnosti koje se navede u ovom propisu.

Smatra da zbog njegovog postupanja nije došlo do nereda između Srba i pripadnika albanske nacionalne manjine, već su se na stadionu zapravo sukobili srpski huligani i srpska policija te je došlo samo da manjeg naguravanja među igračima reprezentacija, a to da svakako nisu neredi među etičkim zajednicama, već uobičajeni neredi na utakmicama.

Međutim, sud prvog stupnja je potpuno pravilno utvrdio da se kroz opisano postupanje izručenika ostvaruju sva obilježja kaznenog djela iz čl. 325. KZ/11. Naime, u okolnostima kada se u glavnom gradu Republike Srbije, u vrijeme kada su odnosi Srba i Albanaca, opće je poznato, znatno narušeni i napeti, kako zbog sukoba iz prošlosti, tako i zbog aktualne situacije u vezi Republike Kosova koje Republika Srbija odbija priznati kao samostalnu državu, odigrava visoko rizična nogometna utakmica, isticanje od strane izručenika na stadionu zastave na kojoj su vidljiva obilježja tzv. „Velike Albanije“ i fotografije osoba koje su zagovornici te zemlje koja bi površinom trebala obuhvaćati i dio teritorije Republike Srbije, i po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, predstavlja poziv na nasilje i mržnju između pripadnika ovih naroda. S obzirom na navedene okolnosti izuzetno povišenih međunacionalnih tenzija, isticanje na javnom mjestu na kojem se nalazi veliki broj navijača zastave tzv. „Velike Albanije“ i fotografija osoba koje se zalažu za osnivanje takve države nije samo sportska provokacija, već radnja kojom se, izvan bilo kakve sumnje, istovremeno i poziva na nasilje i mržnju. Da je tomu tako, nedvojbeno ukazuje činjenica da je zbog nereda

na utakmici došlo do prekida ove međunarodne utakmice te je događaj bio popraćen uz veliku medijsku pompu, uz negativne konotacije (što u svojoj žalbi priznaje i sam izručenik citirajući poruke koje su sadržavale elemente mržnje) koje svakako nisu dovele do smirivanja međunacionalnih odnosa između Srba i Albanaca već, naprotiv, do njihovog daljnjeg narušavanja i sukoba.

Prema tome, navedeni prigovor izručenika o tome da se ne radi o kaznenom djelu niti s aspekta kaznenog zakonodavstva zemlje moliteljice, a niti zamoljene zemlje, nije osnovan jer je sud prvog stupnja ovu odlučnu činjenicu pravilno utvrdio.

Nije u pravu izručenik kada tvrdi da kazneno djelo iz čl. 317. st. 3. KZRH ne odgovara opisu kaznenog djela iz čl. 325. KZ/11. Naime, pogrešno izručenik vrši komparaciju pojedinih dijelova bića navedenih kaznenih djela te kazni jer se kod provjere dvostruke kažnjivosti ne traži potpuna normativna podudarnost, već se mora utvrditi jesu li i u pitanju djela koja su sankcionirana kaznenim zakonom te podudaraju li se ona po smislu i sadržajno. Stoga, jer se ne traži normativna podudarnost referentnih odredbi, nije odlučno što po domaćem pravu KZ/11 u čl. 325. ne sadrži kvalificirani oblik kojega sadrži odredba čl. 317. st. 3. KZRS, kao što nije odlučno niti pitanje različitosti kaznenog okvira.

Prema tome, neosnovano izručenik pobija ispravnost navedenog utvrđenja suda prvog stupnja o postojanju obostrane kažnjivosti.

Nadalje, pogrešno izručenik smatra da je u konkretnom slučaju trebalo utvrditi da su ispunjeni uvjeti čl. 12. st. 1. toč. 1. i toč. 4. ZOMP-a. i odbiti zamolbu za izručenje.

Naime, krivično djelo izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje i netrpeljivosti iz čl. 317. KZRS, kojemu odgovara kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz čl. 325. KZ/11 (koje je pozicionirano u tridesetoj glavi KZ/11 u kojoj su smještena kaznena djela protiv javnog reda) nije političko kazneno djelo, niti djelo povezano s političkim kaznenim djelom. Naime, ne radi se o kaznenom djelu koje bi bila izravno upereno na rušenje vlasti u Republici Srbiji, protiv njenog društvenog uređenja, suvereniteta, nezavisnosti, teritorijalne cjelovitosti (kakva djela su poznata u pravnoj teoriji kao "apsolutna" politička kaznena djela), niti je u pitanju kazneno djelo tzv. općeg kriminaliteta, ali koje bi, s obzirom na namjeru počinitelja, bilo usmjereno na ostvarenje ovih političkih ciljeva (tzv. "relativna" politička kaznena djela). Naime, iz svih okolnosti proizlazi da izručenikova namjera kritične zgrade nedvojbeno nije bila usmjerena izravno protiv vlasti u Republici Srbiji, već na izazivanje međunacionalne mržnje i nasilja.

Nije osnovan prigovor izručenika da je sud prvog stupnja propustio utvrditi da su ostvareni uvjeti da se odbije zahtjev za izručenje zbog opasnosti da će u Republici Srbiji zbog karaktera ovog djela i svog državljanstva tijekom suđenja on biti diskriminiran i da neće imati pravedno suđenje.

Prije svega, odredba iz čl. 12. ZOMP-a predviđa okolnosti zbog kojih se može odbiti zamolba za izručenje, dakle u pitanju su okolnosti zbog kojih tijelo zamoljene zemlje može, ali ne mora odbiti izručenje, za razliku od okolnosti iz čl. 35. ZOMP-a zbog kojih se izručenje mora odbiti. Nadalje, imajući u vidu da je u pitanju tzv. ugovorno izručenje jer između država Republike Hrvatske i Republike Srbije postoji Ugovor o izručenju, koji se temelji, između

ostalih interesa, svakako i na određenom stupnju povjerenja u pravosudne sustave potpisnica ugovora, a nema objektivnih okolnosti koji bi ukazivali na prihvatljivost ovog prigovora, slijedi da nisu ispunjeni uvjeti za odbijanje izručenja. Dakle, u konkretnom slučaju, iz svih se okolnosti ne može opravdano pretpostaviti da će izručenik u Republici Srbiji, samo zbog toga što je Albanac i zbog svojih političkih uvjerenja biti diskriminiran tijekom suđenja, odnosno da će mu zbog toga položaj biti otežan.

Slijedom svega iznesenog iznesenog, kako žalba izručenika nije osnovana, a kako je pri ispitivanju pobijanog rješenja po službenoj dužnosti na temelju čl. 494. st. 4. ZKP/08 utvrđeno da je pobijano rješenje donijelo ovlašteno tijelo i da nije povrijeđen kazneni zakon na štetu izručenika, na temelju čl. 494. st. 3. toč. 2. ZKP/08, je valjalo riješiti kao u izreci.

Zagreb, 30. kolovoza 2017.

Zapisničar:
Marijana Kutnjak Čaleta, v.r.

Predsjednik vijeća:
Dražen Tripalo, v.r.